

2. Pomitkin E. O. Duhovno-osobistisnij pidhid u procesi aktivizacii tvorchogo rozvitku vchitelya / E. O. Pomitkin // Pedagogichnij proces: teoriya i praktika / Zbirnik naukovih prac'. Vipusk 2. - Kiïv – 2010. – S.241-250.
3. Pomitkin E. O. / Psihologiya duhovnogo rozvitku osobistosti. – Monografiya / E. O. Pomitkin. – K. : Vnutrishnij svit, 2012. – 280 s. – Bibliogr.: s. 252-278.
4. Ribalka V. V. Osobistisnij pidhid u profil'nomu navchanni starshoklasnikiv : [monografiya] / V. V. Ribalka // za red. G. O. Balla. – K., 1998. – S. 424.
5. Ribalka V. V. Teoriï osobistosti u vitchiznyanij psihologii ta pedagogici : [Navchal'nij posibnik]. – Odesa : Bukaev Vadim Viktorovich, 2009. – 575 s.
6. Savchin M. V. Doslidzhennya osobistosti v konteksti duhovnoi paradigmi psihologii / M. V. Savchin // Psihologiya osobistosti. – 2001. - №1 (2). - S. 191-199.
7. Savchin M. V. Duhovnij potencial lyudini / M. V. Savchin. – Ivano-Frankivs'k, 2001. – 203 s.
8. <http://www.eduardpomytkin.com/scientific-publications/84-teoriya-dukhovnogo-razvitiya-lichnosti>

Prokopovych E.M., Lapteva G.R. Research of spiritual self-realization of future psychologist. The problem of spiritual self-realization of future psychologists occupies an important place in the human sciences, but the psychological status it acquired recently. A special place in the professional training of future psychologists belongs the spiritual self-realization of psychologists.

The spiritual self-realization of students of psychology in terms of higher education provides playback implementation livelihoods of individual major components of spiritual values, namely humanistic values, aesthetic, ecological, self-knowledge and self-improvement.

Research key indicators of spiritual potential in the future structure of personality psychologists as part of spiritual self allows the following conclusions:

1. The bulk of the students future psychologists is insufficient and the average level of spiritual potential of the individual.

2. Indicators of orientation to the spiritual values of students with different spiritual potential indicate that the students-psychologists the most advanced knowledge and values self (introspection, contemplation, self-awareness); next position occupied ecological values (focus on individual purity, desire to save the planet from environmental disaster); responsibility and self-realization (opening own personal potential in the service of neighbor, homeland, humanity, nature, God); less studied is important for aesthetic values (beauty, harmony, perfection in nature and in man) and humanistic values (focus on goodness, charity). As for the value of self, it is the least pronounced in the future structure of personality psychologist.

So, in the future, we continue to explore the spiritual self-realization of students-psychologists for disclosing more complete picture of this concept.

Key words: spirituality, spiritual self-realization, spiritual potential, personality.

УДК: 159.9.075

Пугачов Д.Л.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКІВ У НОВІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ПАРАДИГМІ

Пугачов Д.Л. Проблеми формування духовності та самореалізації особистості підлітків у новій соціальній парадигмі. У тексті даної статті було зроблено спробу визначити та оцінити ті загрози, які може нести для формування духовного орієнтиру сучасних підлітків нова соціальна парадигма - віртуалізація міжособистісного спілкування, втеча у віртуальний світ та зміни в сприйнятті звичних речей за допомогою маніпулювання в засобах масової інформації та Інтернет. Було наведено приклади свідомої відмови від виконання своїх гендерних ролей у такій технологічно та економічно розвиненій країні, як Японія. Критиці і додаткової оцінки піддано прийняте в багатьох країнах ставлення до виховання дітей в ЛГБТ сі-

м'ях. Окрім цього, в тексті статті було порушено такі теми, як цілеспрямований наступ на анонімність та свободу в мережі Інтернет.

Ключові слова: Інтернет, духовність, самореалізація, гендерні ролі, ціннісні орієнтації.

Пугачев Д.Л. Проблемы формирования духовности и самореализации личности подростков в новой социальной парадигме. В тексте данной статьи была проведена попытка определить и оценить те угрозы, которые может нести для формирования духовного стержня современных подростков новая социальная парадигма – виртуализация межличностного общения, бегство в виртуальный мир и изменения в восприятии привычных вещей посредством манипулирования в средствах массовой информации и Интернет. Были приведены примеры сознательного отказа от исполнения своих гендерных ролей в такой технологически и экономически развитой стране, как Япония. Критике и дополнительной оценке подвергнуто принятое во многих странах отношение к воспитанию детей в ЛГБТ семьях. Кроме этого, в тексте статьи были затронуты такие темы, как целенаправленное наступление на анонимность и свободу в сети Интернет.

Ключевые слова: Интернет, духовность, самореализация, гендерные роли, ценностные ориентации.

Вступ. Вчені по-різному оцінюють зміни у сучасному суспільстві, які відбуваються під впливом того, що приніс всьому світу Інтернет та все набираюча оберті популяризація електронних індивідуальних гаджетів. Однак всі вони приходять до думки, що тільки глибоке вивчення даної проблеми може дати відповіді на питання, наскільки небезпечні зміни у сучасному суспільстві; втрату яких духовних цінностей вони несуть і наскільки будуть надалі сприяти самореалізації кожної людини на землі.

Вихідні положення. Ставлення науковців до змін у суспільстві досить різне. Так деякі вчені наголошують на тому, що віртуальний простір безсумнівно відкриває двері для нових способів самореалізації. Інші кажуть про небезпеку подібного роду самореалізації, оскільки це у підсумку призведе до втрати свого «Я». Крім того, багато хто з них вказує, що сучасне суспільство розвивається у парадигмі індивідуалізму та побудові нових психологічних та фізіологічних гендерних ролей.

Формулювання цілей. У тексті даної статті нами буде проведено дослідження ряду проблем, що викликають особливу стурбованість у рядах вчених щодо проблеми формування духовності та самореалізації особистості у сучасному суспільстві.

Виклад методики і результатів досліджень. В якості однієї з найбільш яскравих рис сучасного суспільства багатьма вченими називається все, що підсилює диссоціалізацію та повне небажання вибудовувати будь-які види комунікації, окрім віртуальних, у цілого покоління людей. Раніше за інших з цією проблемою зіткнулися технологічно розвинені країни. «Для того, щоб побудувати відносини, потрібно прикладати дуже багато зусиль. Зробити так, щоб я їй сподобався, а вона сподобалася мені ... На вихідних мені доведеться відмовитися від усіх своїх планів заради неї. Не хочу цього робити », - каже, ніяково посміхаючись японській юнак Юсаку Такахасі в інтерв'ю « Бі-бі-сі » [2].

Внаслідок штучної всезагальної толерантності набирає оберті так звана індивідуалізація суспільства - коли силами засобів масової інформації, популярних медіа персон та інтернет ресурсів мусується те, що бути успішною сучас-

ною людиною - означає жити виключно для себе. При цьому, цілком нормально перебувати у відносинах з особами будь-якої статі, але аж ніяк не обов'язково ці відносини сприймати всерйоз, оскільки в першу чергу необхідно виходити з власних потреб та амбіцій. Що ж до спільних дітей, то суспільство індивідуалістів приходить до висновку, що діти заважають кар'єрному росту і в цілому позбавляють можливості вести звичний спосіб життя [3].

Таким чином, перспективи вирішення подібних явищ багатьом вченим здаються нереальними, оскільки звичний соціальний устрій почав змінюватися зовсім недавно, а отже, ті зміни у суспільстві, які ми бачимо, це тільки початок глобальних фундаментальних змін.

І першою у списку цих змін очікувано знаходиться втрата гендерних ролей. У Японії існує термін «травоїдні чоловіки», що передає суть нової статево-рольової тенденції - це молоді гетеросексуальні японці, які в принципі цікавляться протилежною статтю, але не готові грати традиційну гендерну роль. Тобто, вони не хочуть докладати зусиль, завойовувати серця, брати на себе ініціативу [3].

І якщо жінки на даний час вже прийшли до того, що вони можуть і хочуть займати місце чоловіків у соціальному управлінні суспільством, то брати на себе традиційно чоловічу роль у прояві ініціативи до побудови сімейних відносин більшість з них фактично не готові.

Більш глибокою деяким вченим бачиться проблема кризи гуманітарної свідомості сучасної людини. Коли суспільство характеризує наявність певного парадоксу: з одного боку, відбувається його прискорена модернізація, з іншого - повернення до архаїчних цінностей. Ці суперечливі процеси сьогоденного соціуму знаходять своє відображення у кризі сучасного людства, що виражається у кризі морально-етичної невизначеності, розмитості загальноприйнятих норм та моральних цінностей [1, с. 128-135].

Подібне становище, коли немає чітких правил гри, коли те, що ще вчора було за рамками дозволеного, а сьогодні вважається нормою, або навіть модним та популярним, значно ускладнює сучасному поколінню підлітків побудову єдиної морально-етичної та духовної позиції. Позбавляє можливості самореалізації, виходячи з внутрішніх якостей, нав'язуючи загальноприйняті тенденції, як єдино можливу поведінку.

Прекрасним прикладом цього може бути стаття «Мамин камінг-аут, татів гей-парад - історії тих, кого виховали ЛГБТ-батьки» [4]. Так, виходячи з даних наведеної статті, практично кожна дитина, яка виховувалася одним або двома членами сім'ї з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, виявилася заручником суспільної толерантності та брехні про свободу вибору, оскільки практично всі з опитаних, які повністю стали дорослими, взяли ту гендерну роль, яку їм демонстрували батьки. Що вступає в явне протиріччя зі статистичними даними, виходячи з яких у більшості країн загальне число людей з нетрадиційною орієнтацією не перевищує 3-5% [5].

Не вдаючись у дискусії щодо «за» та «проти» нетрадиційної орієнтації, відзначимо лише, що в цілому зрушення всього людства у будь-яку сторону несе глобальні зміни, які вносять сум'яття у сприйняття реальності в підлітковому

віці і позбавляють тих моральних і духовних принципів, на основі яких протягом останніх двох тисяч років вибудовувалася духовна і соціальна норма.

Так, Джеф Лютес, директор сайту, присвяченого проблемі ЛГБТ людей, у своїй статті наводить безліч фактів, резюмуючи які він робить висновок, що вчені все ще дискутують на тему, чи впливає на статево-рольове сприйняття дитини виховання батьками з нетрадиційною орієнтацією. Основна ж його думка: «психологічну та соціальну адаптацію дитини визначає якість виконання батьками своїх обов'язків, а не їх сексуальна орієнтація або стать», що приводить читача до наступного висновку: якщо кимось не доведено, що це погано - то це добре [6].

Подібна інформація позбавляє ілюзій щодо свободи статево-рольового вибору. Сучасні засоби масової інформації буквально «накачують» підростаюче покоління прикладами того, як добре бути не таким, як це завжди було прийнято. Серед відомих людей раз у раз відбуваються несподівані камінг-аути, до сміливості яких спочатку ставляться з недовірою - потім дивуються - далі - аплодує все суспільство. Все це нагадує так зване «Вікно Овертону», коли немислимим, радикальним поглядом під впливом медіа середовища поступово у суспільній свідомості переходять до поняття норми [7].

І якщо в нашій країні у зв'язку з катастрофічною економічною ситуацією подібна проблема, як правило, цікавить лише невелику частину Інтернет активістів, то зовсім інші думки ми чуємо з Європи. Так, голова Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу ще у 2013 році заявив, що легалізація одностатевих шлюбів у Євросоюзі спрямована на розвиток інституту сім'ї. Не зовсім ясно яким чином двоє чоловіків або жінок збираються у майбутньому будувати інститут сім'ї, але, як видно з прикладів Японії, плодом такого інституту може бути що завгодно, тільки не діти, а якщо подібні союзи не дають державі нове покоління, то суть подібної сім'ї, нажаль, нам не зрозуміла.

У тій же статті Джефф Лютес наводить безліч посилань на Американську антропологічну асоціацію, Американську Академію психіатрії дітей та підлітків, Американську психологічну асоціацію та Американську психіатричну асоціацію. Дослідивши всі запропоновані джерела, вибудовується ідеалістичне уявлення про вплив орієнтації батьків на формування дітей, які виростили в таких сім'ях. Наведені на захист факти практично не зачіпають основної проблеми - прийняття дітьми статево-рольових норм їх батьків, а стосуються лише питання цінності виховання дитини двома батьками, душевної рівноваги дитини і взагалі говорять про все, аж до гуманізації суспільства представниками ЛГБТ меншин [6].

З кожним роком цілеспрямований зсув суспільства набирає все більш відкриті форми. Перші фільми, що торкалися теми відносин представників ЛГБТ меншин були представлено виключно у дорослому кіно. У теперішній же час герої з нетрадиційною орієнтацією знайшли місце навіть у підліткових серіалах. Так, у таких популярних, у першу чергу серед підлітків, серіалах про супергероїв «Флеш» та «Стріла» відкрито присутні ЛГБТ пари, при цьому авторами час від часу робиться особливий акцент на їх взаємовідносинах.

Поки що незрозуміло, як це впливе на підлітків, які подорослішають на подібного роду медіа продукції. Чи призведе це до ще більшого збільшення чи-

сла людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, або зробить суспільство більш толерантним до особливостей та проявів інших членів нашої спільноти.

В усякому разі, нова соціальна парадигма несе поколінню підлітків і інші проблеми.

Як вважає Т.С. Бондар, зміщення соціальних і суспільних норм призвело до змін у фізичному здоров'ї підростаючого покоління. На його думку, відбувається зниження мотивації підростаючого покоління до регулярних занять фізичними вправами та спортом, наслідком чого є зменшення рухової активності дітей та підлітків, та відповідно зниження рівня фізичного здоров'я [10, с. 93-101].

Наводячи наступні дані Т.С. Бондар засвідчує, що реально шкільні секції та гуртки відвідує близько 10% учнів, а там, де позакласна робота організована на підставах учнівського самоврядування та реалізації особистих потреб підлітків (ФОК) – до 25 % школярів [10, с. 93-101].

І справді, відвідування тренувань досить складна та рутинна справа при тому, що серйозні результати стануть помітні через роки. У той час як можливість виділитися, завоювати аудиторію у віртуальному просторі набагато ефективніша і головне проста.

Цю точку зору поділяє і С.Ф. Рашидов, який у якості серйозної проблеми підлітків бачить нові соціокультурні реалії, коли підлітки постали беззахисними перед натиском західної ідеології масової культури. На його думку, суперечність функціонування ціннісних орієнтацій молоді веде до зниження рівня духовності [9, с. 217-223].

Сандомирський М.Є. бачить в якості тотальної проблеми суспільства - роз'єднаність, атомізацію, хаотизацію, розрив соціальних зв'язків. На його думку те, як суспільство розвивається, як воно еволюціонує зараз - це суспільство прогресуючої роз'єднаності, це суспільство однаків [8].

О.М. Солодка так само вважає самотність в якості однієї з найактуальніших проблем соціального та духовного життя сучасного суспільства. Самотністю вона традиційно називає тих, у кого в реальному житті не складаються взаємини. Спілкування ж у віртуальному просторі, на її думку, не породжує ні дружби, ні любові, ні ворожнечі, залишаючи людей байдужими по стосовно один одного. «Людина стає самотньою тоді, коли усвідомлює неповноцінність своїх відносин з людьми, особистісно значущими для неї, коли вона відчуває гострий дефіцит задоволення потреби у спілкуванні» [11, с. 21-26].

Все це, на її думку, результат розвитку інформаційних технологій, що трансформують всю структуру комунікативного досвіду людини, коли збільшується число віртуальних контактів, що призводить до практично відсутності реального спілкування і втрати смаку і насиченості реального життя [11, с. 21-26].

Таким чином, індивідуалізація сучасної людини призводить, у соціальному плані, до зміни пріоритетів. Держава, суспільство і сім'я більше не виступають головною домінантою у виборі життєвого шляху. Кожен член суспільства тепер повинен розраховувати на себе, на власні ресурси у пошуках власної ідентичності та форм спільності із собою. Відомі соціологи Д. Хейдж та Пауерс (Hage J. and C. H. Powers) вважають, що подібна ситуація призводить до того,

що у індивідів перестає вистачати ресурсу для того, щоб впоратись із так званім «рольовим фіаско» [12, с. 271].

В такому випадку віртуальний Інтернет-простір, даючи додаткові можливості для самореалізації, значно ускладнює саморепрезентацію людини в цілому. Так, якщо раніше, в реальному світі, підлітку доводилося дещо змінювати свою поведінку вдома і в школі, то тепер у віртуальному світі він під маскою «аватара» може вести себе так, як йому заманеться: слідувати духовним традиціям або порушувати їх; нести позитивну спрямованість або руйнувати звичні у реальності канони і засади. Все це ускладнює формування єдиного образу «Я» людини, провокуючи його на подрібнення особистості і постійну зміну «аватара» вже у реальному світі, з метою знаходження більш простого способу міжособистісного спілкування.

Однією з найбільш обговорюваних проблем, що стоять на шляху самореалізації кожного члена нашого суспільства, стає захищеність особистих даних у мережі Інтернет. А саме, наполегливе бажання американського уряду контролювати особисте життя кожної людини на планеті, викликає побоювання щодо того, що в майбутньому ми не зможемо в мережі Інтернет відчувати себе так само вільно, як і зараз.

Так, випущена наприкінці літа 2015 року нова операційна система Windows 10, не тільки збирає інформацію про переваги користувача - карту інтересів, а й займається відкритим шпигунством за його особистим життям. При цьому, кожен, хто користується цією операційною системою, зазнає кілька ступенів контролю: по-перше, у корпорацію Microsoft (виробник операційної системи) передаються всі надруковані дані на комп'ютері користувача; по-друге, передаються геолокаційні дані про переміщення комп'ютера; по-третє, час від часу відбувається запис даних з мікрофона і веб камери користувача; по-четверте, ведеться постійна телеметрія - передача даних в Microsoft про активність комп'ютера. Збирається буквально все: які програми встановлено, які запущено, обсяг використаної пам'яті, журнали додатків, фрагменти оперативної пам'яті і так далі. З огляду на те, що в оперативній пам'яті може виявитися що завгодно - від даних для службового користування до номерів кредиток - така передача на чужі сервера є потенційно вразливою.

При цьому, подібне стеження ведеться цілком відкрито і з огляду, що операційну систему встановлено вже на більш ніж 270 мільйонів комп'ютерів, повністю всіх влаштовує.

Дані факти є загальнодоступними і знаходяться, як на офіційному сайті Microsoft, так і обговорюються на багатьох форумах і аналітичних ресурсах.

Все це нагадує гру, правила якої постійно змінюються, при цьому про ці зміни знає лише той, хто в них зацікавлений. З одного боку, саме американський уряд невпинно говорить про свободу слова та недоторканість особистого життя, з іншого – він постійно робить спроби не тільки проникнути у це особисте життя, але і взяти його під контроль.

Не можна сказати, що це в більшій чи меншій мірі заважає самореалізації, але сам факт, що це може статися, не вселяє оптимізму. Та й зміщення форму-

вання духовних принципів за шаблоном медіа середовища повинно породити масштабну дискусію щодо того, що правила гри у віртуальному світі повинні бути однаковими для всіх і не піддаватися змінам на догоду групі осіб або навіть цілої країни. Оскільки, на нашу думку, саме єдина консолідована позиція може відвести від помилкових ідолів і копіювання життя за уявними медіа канонами. А в підсумку дозволити підлітку сформувавши свій духовний орієнтир, спираючись на реально існуючі приклади та сприяти самореалізації, не озираючись на модні тренди, які з часом поступляться своїм місцем іншим тенденціям, у той час, як ціннісно-рольові орієнтації цілого покоління будуть спотворені.

Висновки. Зміни у суспільстві неминучі. Також як неминучі зміни у духовній сфері кожної людини на Землі, так нові соціальні умови будуть формувати ціннісно-рольове обличчя наступних поколінь. І сам факт подібних змін не несе в собі нічого нового, оскільки протягом тисячоліть людство постійно переживало все нові стадії розвитку цивілізації, які не завжди оберталися розквітом духовності і не завжди давали все нові можливості для самореалізації - швидше було навпаки.

Без сумніву, нова соціальна парадигма змінила не тільки спосіб спілкування людей по всьому світу, але також дала багатьом людям нові способи самореалізації в соціальних мережах, форумах на фото-сервісі Instagram і особистих блогах - Twitter. Тема цінності подібної самореалізації ще до кінця не розкрита в наукових роботах, при цьому відкидати факт, що мільйони людей отримали можливість самореалізації неможливо.

Інтернет та медіа середовище вже формують духовне обличчя кожного підлітка. І в наших силах зробити вибір - чи буде це відбуватися, виходячи із законів «Вікна Овертона», коли ще нещодавно немислимі радикальні вчинки знаходять схвалення у правлячих колах по всьому світу, або подібні зміни повинні вирішуватися спокійно, без ейфорії, руйнування та революцій.

На жаль, наше суспільство на даний час рухається по першому шляху, який безсумнівно породжує культурний, соціальний та духовний вакуум. Порожнеча якого повинна бути заповнена. Порожнеча у духовному плані породжує питання. Питання вимагають, щоб кожному члену суспільства була дана відповідь. І то, які відповіді будуть дані і є суть проблеми.

Розвиваючи думку Аристотеля: «природа не терпить порожнечі» ми бачимо, чим заповнена порожнеча у свідомості терористів-смертників, що прорисували терактами по всьому світу. Ми бачимо світанок праворадикальних рухів по всій Європі і, як це було і раніше, більшість членів подібних організацій, які несуть анархію і руйнування, складають молоді люди, духовну порожнечу яких заповнили ті, хто прагне заробити на цьому політичні та економічні дивіденди.

Список використаних джерел

1. Капустина А.Н. Маргинализация личности как отражение кризиса современного общества / А. Н. Капустина // Личность, семья, и общество: вопросы педагогики и психологии сборник статей по материалам LXI международной научно-практической конференции № 2 (59) Февраль 2016 г.
2. «Young Japanese «decline to fall in love» [Електронний ресурс]: Інформаційна Інтернет агенція ББС.- Режим доступу: <http://www.bbc.com/news/world-16500768>

3. «Сексуальная контрреволюция. Как «синдром целибата» губит экономику Японии» [Электронный ресурс]: Режим доступа : <http://lenta.ru/articles/2016/01/29/nointerestinsex/>
4. «Мамин каминг-аут, папин гей-парад» [Электронный ресурс]: Режим доступа : <http://lenta.ru/photo/2016/03/14/gaychildren/#2>
5. Статистичні дані [Електронний ресурс]: Wikipedia.- Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Статистические_данные_о_сексуальной_ориентации
6. Лютес Д. Десять вопросов о геях и лесбиянках [Электронный ресурс] / Д. Лютес. - Режим доступа: <https://queerspirituality.wordpress.com/знания-сила/наука/>
7. Вікно Овертону / [Електронний ресурс]: Wikipedia.- Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Окно_Овертона
8. Сандомирський М. Є. Соціально-психологічні проблеми сучасного людства [Електронний ресурс] / М. Э. Сандомирський.- Режим доступу : <http://www.globosfera.info/2013/03/04/sotsialno-psihologicheskie-problemyi-sovremennogo-chelovechestva/>
9. Рашидов С.Ф. Ціннісна свідомість сучасного студентства та проблеми її виховання / С. Ф. Рашидов // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2013. - № 13(2). – С. 217--223.
10. Бондар Т. С. Структура сучасного рухового дозвілля підлітків: стан та актуальні проблеми / Т. С. Бондар // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. -- 2013. - № 8(1). -- 93-101с. -- Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_8\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_8(1)_14)
11. Солодка О. М. Актуальні проблеми розвитку сучасного інформаційного суспільства / О. М. Солодка // Інформаційна безпека людини, суспільства, держави. - 2014. - № 1. - 21-26с.
12. Социология вещей. Сборник статей / Под ред. В. Вахштайна. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. – 392с.

Spisok vykorystanyh dzherel

1. Kapustina A. N. Marginalizacija lichnosti kak otrazhenie krizisa sovremennogo obshhestva / A. N. Kapustina // Lichnost', sem'ja, i obshhestvo: voprosy pedagogiki i psihologii sbornik statej po materialam LXI mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoj konferencii № 2 (59) Fevral' 2016 g.
2. «Young Japanese «decline to fall in love» [Elektronnij resurs]: Informacijna Internet agencija BBC.- Rezhim dostupu: <http://www.bbc.com/news/world-16500768>
3. «Seksual'naja kontrrevoljucija. Kak «sindrom celibata» gubit jekonomiku Japonii» [Elektronnij resurs]: Rezhim dostupu: <http://lenta.ru/articles/2016/01/29/nointerestinsex>
4. «Mamin kaming-aut, papin gej-parad» [Elektronnij resurs]: Rezhim dostupu: <http://lenta.ru/photo/2016/03/14/gaychildren/#2>
5. Statistichni dani [Elektronnij resurs]: Wikipedia.- Rezhim dostupu: https://ru.wikipedia.org/wiki/Статистические_данные_о_сексуальной_ориентации
6. Ljutes D. Desjat' voprosov o gejah i lesbijankah [Elektronnij resurs] / D. Ljutes.- Rezhim dostupu: <https://queerspirituality.wordpress.com/знания-сила/наука/>
7. Vikno Overtonu / [Elektronnij resurs]: Wikipedia.- Rezhim dostupu: https://ru.wikipedia.org/wiki/Окно_Овертона
8. Sandomir'skij M. Є. Social'no-psihologichni problemi suchasnogo ljudstva [Elektronnij resurs] / M. Je. Sandomir'skij.- Rezhim dostupu: <http://www.globosfera.info/2013/03/04/sotsialno-psihologicheskie-problemyi-sovremennogo-chelovechestva/>
9. Rashidov S.F. Cinnisna svidomist' suchasnogo studentstva ta problemi її vihovannja / S. F. Rashidov // Visnik Lugans'kogo nacional'nogo universitetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauki. -- 2013. -- № 13(2). – 217-223 s.
10. Bondar T. S. Struktura suchasnoruhovogodozvilljapidlitiv: stan ta aktual'ni problemi / T. S. Bondar // Visnik Lugans'kogo nacional'nogo universitetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauki. - 2013. - № 8(1). - 93-101s. - Rezhim dostupu: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_8\(1\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_8(1)_14)

11. Solodka O. M. Aktual'ni problemi rozvitku suchasnogo informacijnogo suspil'stva / O. M. Solodka // Informacijna bezpeka ljudini, suspil'stva, derzhavi. -- 2014. -- № 1. – 21-26s.
12. Sociologija veshhej. Sbornik statej / Pod red. V. Vahshtajna. – M.: Izdatel'skij dom «Territorija budushhego», 2006. – 392s.

Pugachev D.L. Problems of formation of spirituality and self-realization of the person of teenagers in a new social paradigm. The objective of this article was to identify and assess potential threats that the new social paradigm may pose to formation of spiritual core of modern teenagers - virtualization of interpersonal communication, escape to the virtual world and the changes in the perception of familiar things through manipulation of the media and the Internet. Examples of the conscious refusal to fulfill one's gender roles in such a technologically and economically advanced country like Japan were given. The relation to the education of children in LGBT families adopted in many countries was further criticized and assessed. The lack of common rules, when there is no clear set of criteria permissibility has been named as one of the major problems of society virtualization. That, in our opinion, greatly complicates the self-realization is in adolescence. Virtual space where permissiveness is bordered with artificial and sometimes inappropriate rules is often a difficult challenge for the formation of spirituality, because the world where there are no boundaries of what is permitted can produce an emptiness in the «self-image» of a teenager. A so-called «Overton Window» which restructures the public opinion of a whole generation of young people around the world rather immerses the formation of spirituality of a teenager in chaos than opens new perspectives for self-realization. In this perspective the article deals with targeted attack on anonymity and freedom of the Internet by the US government that impends to take total control of the personal life of every person on the planet in future.

Key words: Internet, spirituality, self-realization, gender roles, values orientations.

***Liuda Radzevičienė, Vaida Aleknavičiūtė-Ablonskė,
Agnė Savenkovienė, Ilona Dobrovolskytė, Lina Miliūnienė***
THE EFFECT OF HIPPO THERAPY FOR PERSON AFTER COMA

Liuda Radzevičienė, Vaida Aleknavičiūtė-Ablonskė, Agnė Savenkovienė, Ilona Dobrovolskytė, Lina Miliūnienė. The effect of hippotherapy for person after coma. The present research has been based on the case study. The changes of balance in trunk muscles, body mobility were evaluated during the hippotherapy sessions. During hippotherapy activities such as touching various parts of the horse's body (e.g. the neck, flank, back) or reaching for an object (e.g. ball or ring), which involves crossing the midline while maintaining appropriate balance and posture are performed. Positive results were set up in isometric grip strength accordingly in right and in left hands 47 and 2 % and functional mobility in 50%. We found out greater EMG of RA, EO, LT and MF muscles in right vs left side during walking, and RA, LT during riding. We presume that increased grasping muscle strength is related with the increased trunk muscle strength and increased ability to maintain upright position.

Key words: Awakening after coma, trunk muscles, functional mobility, hippotherapy

Introduction. Traumatic brain injuries in humans are known to cause a diversity of disorders involving sensorimotor, cognitive and behavioral dysfunction. The motor disabilities following traumatic brain injuries can be diverse, since the neural damage of post-traumatic brain injuries can be distributed throughout many areas of the central nervous system (Fujimoto et al., 2004; Keren et al., 2000). Motor performance can be affected by damage to various loci in the nervous system. The functional consequence may be related to a reduction in muscle strength (paresis), to